



Perspektiv Bibelskole – Seminar 4

Jesus, Guds forventede konge og formidler af Guds rige

Bibelskoleseminar onsdag den 29. marts kl. 19.30 i Skovlunde Frikirke.

Jesus Kristus indvarsler Guds rige her i verden – igennem sin myndige lære, overnaturlige tegn og inderlige barmhjertighed.

Indledning

Jesus var omkring 30 år gammel, da han begyndte at rejse omkring i Israel og forkynde “de gode nyheder om Guds rige” (Mt 4:23). Han helbredte mennesker for alle mulige slags skrøbeligheder og sygdomme, og han forkyndte, at “Himmeriget er kommet nær” (4:17).

Men hvad var det for et slags rige Jesus talte om? Hvem var og er han, og med hvilken autoritet talte han om Guds rige? Og hvordan kunne man blive borger i Gudsriget?

Vi ser først på Det gamle Testaments (GT) og den tidlige jødedomms forventninger om Guds rige, og dernæst ser vi på Jesu lære om Guds rige og budskabet bag hans mirakler.

Forventningen om Guds rige i Det gamle Testamente

Udtrykket “Guds rige” forekommer ikke i GT, men tanken er gennemgående. Gud er konge (4. Mos 9:26; 1 Sam 12:12; Sl 24:10; 29:10; Es 6:5; 33:22; Zef 3:15; Zak 14:26, 17), og han har en trone (Sl 9:4; 45:6; 47:8; Es 6:1; 66:1; Ezek 1:26). Gud er konge for evigt og altid (Sl 10:16; 146:10; Es 24:23), og i Sl 22:29 (DO31) står “thi HERRENS er riget, han er folkenes hersker.”

Tanken om Guds rige ligger også bag forholdet imellem Gud og Israel. Faraos skulle lade israelitterne gå, fordi Herren var deres retmæssige konge. Og med Sinaj-pagten understregede Herren sit overherredømme over Israel. Det er Herren som konge, der tildelte hver stamme sit område i Kana’an. Da israelitterne forlangte at få en konge, sagde Herren til Samuel: “Det er jo ikke dig, de forkaster; men de forkaster mig som deres konge” (1 Sam 8:7).

Herren gav kong David løfte om, at hans hus, kongedømme og trone skal stå fast for evigt (2 Sam 7:16). Og selv om Salomon ikke overholdt Herrens pagt, ville Herren for Davids skyld ikke rive hele riget fra ham. Hans søn skulle beholde én stamme (1 Kong 11:11-13).

Under det Babyloniske eksil opstod forventningen om Davids Messias. Profeterne Jeremias, Ezekiel, Haggaj og Zakarias profeterede om den “retfærdige spire,” som skulle fremstå af Davids slægt (Jer 23:5-8; 30:21-22; Ezek 37:21-23; Zak 3:8-10; 6:12-15; Hag 2:21-22). Hos disse profeter er Davidskongen et almindeligt menneske, hvis efterkommere skulle fortsætte Davids dynasti ud i den endeløse fremtid (jf. Jer 33:17).

I Daniels Bog er Gudsrigets davidiske, jordiske og politiske karakter gået i baggrunden. Her er Gudsrigets repræsentant en himmelsk, transcendent person. I Daniel 2 symboliseres Gudsriget af en sten, der brasede ind i en billedstøtte (menneskerigerne) og knuste den.

Stenen endte med at blive til et stort bjerg, som fyldte hele jorden. Og i Daniel 7 er menneskerigerne symboliseret af fire vilde dyr. Gudsrigets repræsentant kommer med himmelens skyer og ser ud som en menneskesøn. Og menneskesønnen fik tildelt et "evigt herredømme, som ikke skal forgå" (7:14); "alle magter skal tjene og lyde det" (7:27).

Forventningen om Guds rige i den tidlige jødedom

Ordet "gudsriget" forekommer kun sjældent i de tidlige jødiske skrifter. Tanken er dog udbredt og forekommer enten som "Messiasriget" eller i beskrivelser af det messianske rige.

Den tidlige jødedom arvede de to GT-forestillinger om gudsriget. På den ene side var det forestillingen om et politisk, jordisk Davidsrige med Jerusalem som centrum og med jøderne som privilegeret folk. Og på den anden var den apokalyptiske ide om et overjordisk, transcendent og evigt rige, hvor Gudsriget bryder ind i menneskers verden og styres af den præeksistente Menneskesøn. – Med tiden vandt den første forestilling hævd.

Jesus indvarsler Guds rige med sin lære

Når Jesus underviste, var der "myndighed bag hans ord" (Lk 4:32). Men hvad lærte han så om Gudsriget? Og hvilken relation havde han selv til dette rige?

Jesus præsenteres som Gudsrigets indvarsler

Jesus bliver fremstillet som indvarsler af Guds rige allerede før hans mor, Maria, blev gravid. Maria fik at vide af en engel, at hun skulle føde en søn, som skulle kaldes den Højstes søn. Sønnen skulle kaldes Jesus, og Gud ville give ham hans fader Davids trone. Jesus skulle være konge over Jakobs hus til evig tid, og der skal ikke være ende på hans rige (Lk 1:32-33).

Slægtstavlen i Matthæusevangeliet sætter Jesus i direkte forbindelse med kong David (Mt 1). Og ligesom David, skulle han være konge over Israel. Jesus var dog ikke nogen alminelig konge: Han skulle regere til evig tid, og der skulle ingen ende være på hans rige!

Jesus forkynder Gudsrigets komme

Ideen om Guds rige står centralt i Jesu forkyndelse af evangeliet. Markus siger, at Jesus "prædikede Guds evangelium og sagde: 'Tiden er inde, Guds rige er kommet nær; omvend jer og tro på evangeliet'" (1:15). Med Jesu person var Gudsriget kommet nær. Det var nu, mennesker skulle omvende sig og tro på evangeliet for at blive del af Gudsriget.

Jesus er Gudsrigets Messias

Kort tid efter at Jesus var begyndt sin offentlige tjeneste, gik han ind i synagogen i Nazaret. Der læste han op fra profeten Esaias (Es 61:1ff): "Herrens ånd er over mig, fordi han har salvet mig. Han har sendt mig for at bringe godt budskab til fattige, for at udråbe frigivelse for fanger og syn til blinde..." (Lk 4:18-19, 21). Da Jesus var færdig med at læse, sagde han: "I dag er det skriftord, ... gået i opfyldelse" (4:21). Således gør Jesus sig til ét med Esaias' messianske skikkelse; han er ét med Messias' person og mission – ja, han er Messias.

Jesus er indgangen til Gudsriget – for jøder og ikkejøder

For at blive del af gudsriget må et menneske blive født på ny, sagde Jesus til farisæeren Nikodemus (Joh 3:3, 5). Jesus var Menneskesønnen, som var steget ned fra himlen, og som en dag ville blive korsfæstet, "for at enhver, som tror, skal have evigt liv i ham" (3:15). Jesus var Guds enbårne søn, som giver evigt liv til alle dem, der tror på ham (3:15-16).

Mange jøder mente, at de som Abrahams efterkommere automatisk var en del af Gudsriget. Men i lignelsen om det store festmåltid fortalte Jesus, hvordan de indbudte (dvs. jøderne) ikke ville komme til festmåltidet, da tjeneren kom til dem med den endelige invitation (Lk 14:15-24). Nu stod Jesus der foran jøderne med den endelige invitation til Gudsriget. Og hvis "Rigets egne børn" ikke tager imod ham, skal de "kastes ud i mørket udenfor." I stedet for skal mange ikkejøder "komme fra øst og vest og sidde til bords med Abraham og Isak og Jakob i Himmeriget" (Mt 8:5-13).

Gudsrigets karakter og væsen

Mange jøder drømte om et politisk Gudsrige og en politisk Messias, som kunne drive romerne ud af landet og etablere et retfærdigt og blomstrende rige.

Denne tanke kommer tydeligt til udtryk, dengang Jesus bespiste de fem tusind: "Han er sandelig Profeten, som skal komme til verden," sagde de, og så ville de med tvang gøre Jesus til konge (Joh 6:14-15). Men Jesus trak sig tilbage, fordi han var ikke den slags konge, som de drømte om. Jesus gjorde det også meget klart over for statholderen Pilatus, at hans "rige er ikke af denne verden" (Joh 18:36).

På en måde kan Guds rige ikke iagttages eller ses, fordi – som Jesus siger – "Guds rige er midt iblandt jer" (Lk 17:20-21), eller "inden i jer" (DO 1931). Gudsriget, som Jesus indvarslede, var og er et åndeligt rige. Og for at blive en del af dette rige, må man fødes på ny, fødes ovenfra, idet man tror på Jesus (Joh 3:3, 5, 15-16).

Borgere i dette Gudsrige er kaldet til at efterligne menneskesønnen, som kom for at "tjene og give sit liv som løsesum for mange" (Mk 10:45). Og i lignelsen om den gældbunde tjener gjorde Jesus folk klart, at rigets børn har fået meget tilgivet, og derfor forventes det, at de også kendetegnes af en tilgivende ånd (Mt 18:21-35).

Gudsriget er allerede nu – og endnu ikke

Jesus taler nogle steder om Gudsriget i nutid. Efter at Jesus havde drevet en dæmon ud af en stum mand, understregede han: "Men hvis det er ved Guds finger, at jeg driver dæmonerne ud, så er Guds rige jo kommet til jer" (Lk 11:20; jf. Mt 12:28). Et andet sted siger Jesus: "Loven og profeterne havde deres tid indtil Johannes. Siden da forkyndes Guds rige..." (Lk 16:16). Med Johannes Døber er lovens og profeternes tidsalder forbi, og nu er Gudsrigets tidsalder kommet. Jesus siger også som før nævnt, at "Guds rige er midt iblandt jer" (Lk 17:21).

Jesus taler også ofte om Gudsriget som en fremtidig realitet. I bønnen *Fader vor*, beder Jesus: "komme dit rige" (Mt 6:10), fordi riget stadig er fremtid. Jesu ord, "Ikke enhver, som siger: Herre, Herre! til mig, skal komme ind i Himmeriget," viser hen til en fremtidig dag, hvor "mange vil *den dag* sige," hvad de har sagt og gjort i Jesu navn (Mt 7:21-22). Endelig sagde Jesus til ypperstepræsten: "Herefter skal I se Menneskesønnen sidde ved den Almægtiges højre hånd og komme på himmelens skyer." Jesus identificerede sig med profeten Daniels menneskesøn, som får herredømme, ære og et evigt kongerige (jf. Dan 7:13-14).

Jesus indvarsler Guds rige med sine mirakler

Mirakler hørte uløseligt sammen med Jesu forkyndelse af evangeliet. Jesus "prædikede evangeliet om Riget og helbredte al sygdom og lidelse blandt folket," siger Mattæus (Mt 4:23; 9:35). Og da Jesus sendte de tolv apostle og sidenhen de toghalvfjerds disciple, skulle de også prædike evangeliet om Riget og helbrede sygdom og lidelse (Lk 9:1-2; 10:9).

Ifølge Johannesevangeliet gjorde Jesus disse "tegn" eller mirakler, "for at I skal tro, at Jesus er Kristus, Guds søn, og for at I, når I tror, skal have liv i hans navn" (Joh 20:31).

Miraklerne kan deles op i tre kategorier: eksorcisme (uddrivelse af dæmoner), fysisk helbredelse og opvækkelser fra de døde.

Eksorcisme

Jesus helbredte flere gange personer, som var dæmonbesatte. I synagogen i Kapernaum drev Jesus en uren ånd ud af en mand (Mk 1:24). Og i gerasenernes land helbredte Jesus en besat mand (Mk 5:1-20). I begge tilfælde bekendte dæmonerne Jesus som Guds søn eller Guds hellige, og dermed blev eksorcismen en magtdemonstration – Guds rige besejrer Satans rige.

Almindelige mennesker var åbne for muligheden, at der var noget guddommeligt over Jesu helbredelser. "Mon han er Davidssønnen?" spurgte de hinanden, efter at Jesus havde helbredt en besatte mand. Men de religiøse ledere var meget afvisende: "Det kan kun være ved dæmonernes fyrste, Beelzebul, at han uddriver dæmonerne." Jesus påpegede straks, at det ikke gave mening at sige, at dæmonernes fyrste uddriver sine egne. Det var indlysende derimod, at det var ved Guds ånd, at Jesus drev de urene ånder ud. Og dermed var Guds rige kommet til dem i Jesu egen person og virke (Mt 12:22-29).

Fysisk helbredelse

Jesus helbredte mennesker for mange slags sygdomme. Han gav blinde synet igen (Mt 9:27-31; Mk 8:22-26), han helbredte døvstumme (Mk 7:32-37), lamme (Joh 5:1-18) og spedalske (Lk 5:12-16). Han fik feberen til at forlade en syg kvinde (Mk 1:29-31), han helbredte en kvinde med blødninger (Mk 5:25-34), og en mand med en vissen hånd (Mk 3:1-6).

Jesu helbredelser understregede hans myndighed. En gang sagde Jesus til en lam mand: "Vær frimodig, søn, dine synder tilgives dig." De skriftkloge anklagede straks Jesus for gudsbespottelse – kun Gud kan tilgive synder! Men Jesus understregede, at "Menneskesønnen har myndighed på jorden til at tilgive synder," hvorefter han helbredte den lamme (Mt 9:1-8).

Opvækkelser fra de døde

Tre gange opvakte Jesus en person fra de døde. Jesus opvakte synagogeforstanderen Jairus' datter fra de døde (Lk 5:35-43). Og i byen Nain opvakte Jesus en enkes søn, hvorefter folk konkluderede: "En stor profet er fremstået ibland os, og Gud har besøgt sit folk" (Lk 7:11-17).

Jesu opvækkelse af Lazarus demonstrerer klart hans identitet (Joh 11:1-44). Uden for byen Betania mødte Jesus Lazarus' søster, Martha, som – i tråd med jødisk tro – sagde til ham: Lazarus "skal opstå ved opstandelsen på den yderste dag." Men Jesus svarede: "Jeg er opstandelsen og livet." Martha vidste straks, hvad Jesus mente og bekendte ham som "Kristus, Guds søn, ham som kommer til verden." Derefter opvakte Jesus Lazarus fra de døde.

Afslutning

GT indeholder mange klare og stærke forventninger om Gudsrigets indgriben i vores verden. Og i Jesus er Gudsriget kommet nær. Med sin myndige lære og overnaturlige tegn viser han, at han er Gudsrigets lovede Messias. For at få adgang til Gudsriget, må mennesker omvende sig og tro på Jesus. Når Menneskesønnen så kommer igen på himmelens skyer, er Gudsriget kommet i sine fylde. Da skal Gud bo hos sit folk altid (jf. Åb 21:3).

Litteratur

- Bauer, D. R. (1992). "Son of David," i Joel B. Green, Scot McKnight og I. Howard Marshall (red.), *Dictionary of Jesus and the Gospels*. Downers Grove, Ill.: Inter Varsity Press, s. 766-769.
- Blomberg, C. L. (1992). "Healing," i Joel B. Green, Scot McKnight og I. Howard Marshall (red.), *Dictionary of Jesus and the Gospels*. Downers Grove, Ill.: Inter Varsity Press, s. 299-307.
- Caragounis, C. C. (1992). "Kingdom of God/Kingdom of Heaven," i Joel B. Green, Scot McKnight og I. Howard Marshall (red.), *Dictionary of Jesus and the Gospels*. Downers Grove, Ill.: Inter Varsity Press, s. 417-430.
- Stein, Robert H. (1996). "Kingdom of God," i Walter A. Elwell (red.), *Evangelical Dictionary of Biblical Theology*. Grand Rapids, Mich.: Baker, s. 451-454.

Niels Pauli Nónstein